

**Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»**

Кафедра філософії і педагогіки

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
завідувач кафедри

Нестерова О.Ю.

«30» серпня 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Соціокультурна ідентичність »**

Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	033 Філософія
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Освітня програма	Філософія
Статус	Вибіркова
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Форма підсумкового контролю	залік
Термін викладання	
Мова викладання	українська

Викладачі: доц.Тарасова Н.Ю.

Дніпро
НТУ «ДП»
2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціокультурна ідентичність» для бакалаврів спеціальності 033 «Філософія» / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. філос. і пед. – Д. : НТУ «ДП», 2024. – 18 с.

Розробник – Тарасова Н.Ю.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджена рішенням методичної комісії спеціальності 033 Філософія (протокол №1 від 30.08.2024)

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	4
3 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	4
4 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	4
5 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	8
5.1 Шкали	9
5.2 Засоби та процедури.....	9
5.3 Критерії.....	10
6 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	10
7 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	14

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» спеціальності 033 «Філософія» здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу.

Мета дисципліни – формування фахової компетентності щодо соціальних та культурних ідентичностей, самоідентифікації, утворення тотожностей макросоціальних спільнот, поновлення людської суб'єктивності після «смерті суб'єкту» в добу технократизму, навичок аналітичного оцінювання проявів маніпулювання ідентичністю в кризових ситуаціях сучасних суспільств.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
шифр ДРН	зміст
ДРН 1	Знання теорій ідентичності, сутності й структури соціокультурної ідентичності, різновидів соціальних та культурних ідентичностей, механізмів ідентифікування, етапів формування й кризи самоідентифікації особи.
ДРН 2	Уміння використовувати знання про етнічну, національну, релігійну, гендерну ідентичності в професійній комунікації, налагоджувати толерантні стосунки з представниками різних соціальних, етнокультурних, конфесійних, освітніх, мистецьких спільнот
ДРН 3	Здатність знаходити культурні й соціальні спільноті та усвідомлювати відмінності в міжкультурній творчій співпраці

3 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години					
		денна		вечірня		заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	60	14	46	-		-	-
практичні	60	14	46	-	-	-	-
лабораторні	-	-	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-	-	-
РАЗОМ	120	28	92	-	-	-	-

4 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	60
ДРН 1	1. Концептуальні засади теорії ідентичності в філософії	7

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	<p align="center">та психології ХХ століття</p> <p>Теоретичні підходи до вивчення ідентичності. Психоаналітичні теорії ідентичності (перцептивна ідентичність З.Фрейда, К.Юнга, Адлера). Емпірика ідентичності, «статути ідентичності», «емпатична й роле-моделююча ідентифікація», «напередзадана й вибрана ідентичності» (Дж. Марсія, Дж.Адамс, Е. Д.Гротеван,, А.Вотерман, Дж. Келлі). Теорії ідентичності в символічному інтеракціонізмі (Кулі, Дж.Мід, К.Лібкінд, Р.Дженкінс, Ф.Барт, Е.Гоффман).Індивідуальна ідентичність, Я-ідентичність, самість й колективна диференціація. Модель внутрішньо-зовнішньої діалектики ідентифікації», «презентація себе», «стратегії управління враженнями». «Номінальна ідентичність» – «віртуальна ідентичність». Проблематичність ідентифікації в контексті міграційних процесів, розширення культурних контактів. Соціально-політичних змін. Вивчення ідентичності в межах теорії соціальних репрезентацій. Ідентичність особистості в колі соціальних репрезентацій як сіті ідей та образів, розвинених в часі й просторі, мови й символів(С.Московічі, Леві-Брюль, В.Дойс, Зігерс, Голдберг, Д.Дельвіг). Ідентичність «Я» в теорії самокатегоризації. Теорії психосоціальної ідентичності, формування й кризи ідентичності Е.Еріксона, Концепція кризи ідентичності В.Хьосле. Позитивні й негативні елементи в структурі ідентичності. «МИ- такі, ми – не такі». Маргінальні ідентичності. Конфлікт ідентичностей. Трансформації ідентичності в процесах акультурації. Різновиди соціальних і культурних ідентичностей. Ідентичність та диференціація в концепціях посмодерної філософії (Лютара, Дельоз, Деррида. Бодрійяр, Крістева, Вальденфельс). Самоідентичність (П.Рікьор).</p>	
ДРН 1	<p align="center">2. Соціокультурна ідентичність.</p> <p>Теорія соціальної ідентичності в когнітивній психології .теорія Г. Теджфела проти теорії групового конфлікту Д.Кемпбелл. феномени соціальної категоризації, соціального порівняння. Соціальна ідентичність як продукт порівняння інгруп з аутгрупами. Я-концепція як єдність та протилежність особистісної та соціальної ідентичностей. Передумови й механізми соціальної ідентифікації Система соціальної ідентичності. Ефект «аутгрупової гомогенності», феномен «самозверхконформності». Коваріаційна модель взаємодій соціальної й особистісної самооцінок» (Дж.Бреквелл,М.Бревелл, К.Кемілері, Е.Еріксон, М.Хогг, М.Яровіч). . Культура як основа ідентичності. Ідентичність та акультурація. Культурні цінності й особистий вибір. Структура культурної ідентичності. Історична ідентичність (Г.Люббе).</p>	8
ДРН 1	<p align="center">3. Етнічна ідентичність</p> <p>Розуміння етнічної ідентичності на основі віри чи уявлення про спільну культуру (В.Тішков). Функція уподібнення та розрізнення. Теорії етносу й етнічної ідентичності Е.Сміта, Дж.Гатчінсона. Б. Андерсона, Е. Хобсбаума, Гідденса, Барта.</p>	7

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	<p>Структура етнічної ідентичності М. Барретта. Когнітивний і афективний блоки ідентифікації. Етапи становлення етнічної ідентичності (Ж.Піаже, Густав Ягода та Сьюзен Томпсон). Етноконтактне середовище. Статутні відносини між етнічними групами. Значущість етнічного Я в критичній ситуації (ефект “ситуативної” етнічності) і завмирання в ситуації некритичній (С.Хантінгтон). Історія і етнічність в тлумаченні Е.Тонкін, М.Макдоналд, М.Чепмена. Етнічність і меншини з позиції Р.Скемергорна, Етнічність, раса, клас в теорії Т.Еріксена.. Етнічні групи й етноідентичність в концепції Пола Р.Браса. Аналіз тнонаціоналізму К.Вульфа. Визначальність емоційного психічного, народного, культурного, мовного компоненту («почуття належності, солідарності, свої-чужих»). Трансформації етнічної ідентичності (Р. Редфільд, Р. Лінтон, М. Херсковіц, «Меморандум по вивченню акультурації). Етнічність в поліетнічному середовищі. Моноетнічна держава. Етнічна нація. Маргінальна етнічна ідентичність (Т. Шибутані, Р. Мертон, Дікі-Кларк, Дж. Манчіні,). “Маргінальна людина” (1937) Е.Стоунквіста. Людина двох культур. Маргінальність соціальної ролі.</p>	
ДРН 1	<p>4. Національна ідентичність</p> <p>Концепт нації й національності (Е.Ренан, Л.Актон, Ш.Моррас,, В. Коннер,). Національна індивідуальність (Й.Гердер, Й.Фіхте, Дж. Мацціні.).Нація й комунікація (К.Дойч), Нація як уявна спільнота (Б.Андерсон). Теорії самостійної нації М.Міхновського, Ю.Бачинського, І.Франка, М.Грушевського. Етнокультурні й політичні нації (Я.Крейчі,В.Велімський). Національна держава й компополітизм (Ф.Майнеке) Національна ідентичність в контексті глобалізму. Національна ідентичність та капіталізм й лібералізм (Ф.Фукуяма, Касторіадіс). Національна ідентичність та інформаційне суспільство (Віннер, М.Кастельс, Ф.Вебстер, М.Маклюен) Національна ідентичність – історична пам'ять- комеморація (П.Нора, Мегілл, Р.Брубейкер), Громадянство й громадськість й національна ідентичність (Ю.Хабермас). Шляхи побудови національної ідентичності: ідентичність спротиву, ідентичність конструктивна (М.Кастельс). Критика політики ідентичності (Ф.Фукуяма). Американська ідентичність (С.Хантінгтон), Латиноамериканська ідентичність (П.Гнатенко), Французька ідентичність (Загрязкіна Т). Українська національна ідентичність (Бичко О.,Стапико М.). Національна ідентичність та відчуження в концепції Ю.Крістевої, Феноменологія національної ідентичності Б.Вальденфельса.</p>	8
ДРН 1	<p>5. Регіональна ідентичність</p>	7
	<p>Міждисциплінарність концепту регіональної ідентичності. Територіальна-регіональна-локальна ідентичності. «Я-зовнішній світ». «Ідентичність із місцем» (place identity), «ідентичність із середовищем» (environmental identity), «регіональна ідентичність» (regional identity), «міська ідентичність» (city</p>	

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	<p>identity, urban-related identity, social urban identity), «ідентичність із місцем проживання» (settlement identity) тощо (М. Левицька, М. Черноушек, С. Роккан, Г. Прошанські, М. Лаллі, Дж. Стетс та К. Біга, Р Фельдман). Самоусвідомлення представником уявної спільноти, що ґрунтується на єдності території проживання, історії, ціннісних орієнтацій, соціокультурного досвіду, традицій, способу життя та передбачає наявність психологічного зв'язку людини з територією проживання, переживанням приналежності до неї тощо. Територіальна ідентичність як сукупність культурних стосунків («мала Батьківщина», «сила ідентичності», «місцевий патріотизм»). Громадянсько-територіальна концепція нації й антиколоніальний та інтеграційний рухи. Територіальний націоналізм (Г.Кон, Е. Сміт). Новий регіоналізм та ідентичність як феномен сучасного світу (Н.Нагорна). Територіальна ідентичність у Г.Башляра й Д.Діднея. Європейська ідентичність (Ю.Хабермас). Середовищна ідентичність.</p>	
ДРН 1	<p>6. Релігійна ідентичність</p> <p>Релігія як компонент духовно-морального життя. Поняття сакральної цінності. Концепції релігійної свідомості (М.Вебер, Е.Дюркгейма, Ж.Батая, Ч. Тейлора, Т. Лукмана, Р. Інглхарт, Д. Ервье-Лежера, П. Хиласа, Л. Вудхеда и др.) .Релігія й секуляризація. Постмодерні теорії десистематизації та деструктуризації релігії. Сучасна масова релігійна свідомість та глобальні процеси. Парадокс релігійності – нерелігійності в культурі постмодерну. Ставлення до релігії в студентському середовищі. Релігійна ідентичність як психосоціальний феномен. Релігійний синкретизм сучасної людини. Мозаїчна суперечливість сучасної релігійної ідентичності. «Приватизована» релігійність замість інституційної. Зміна цінностей та релігійна ідентичність сучасності (К.Вельцель, Р.Інглхарт). Підходи до релігійної ідентичності – концепт культурного кода (Е.Сміт), аксіологічний концепт, соціально-феноменологічний конструктивізм (Е.Гуссерль, П.Бергер, Т.Лукман), соціально-психологічний концепт. Релігійна ідентичність як єдність когнітивного, етико-аксіологічного, емоційно-афективного, екзистенційно-психологічного, поведінкового компонентів. Релігійні практики в структурі релігійної ідентичності. Релігійність в контексті культури довір'я. Релігійна та громадянська ідентичності. Релігія як джерело культурної ідентичності.</p>	8
	<p>7. Гендерна ідентичність</p>	
ДРН 3	<p>Поняття гендера (С. Кесслер, У. Маккенн). Специфічний тип соціальної ідентичності. Сучасні уявлення про гендерну ідентичність. Гендерна свідомість про статеві й соціальні різниці. Гендерна самосвідомість- єдність очікувань, розуміння соціальних ролей в суспільстві, Усвідомлення гендерної мужності й жіночості. Гендер та соціокультурний образ людини. Стан і протиріччя у гендерній соціології (Сілласте Г). Сучасні</p>	7

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	феміністські теорії (Ленгерман П., Нібрюгге-Брантлі Дж.) Маскулінність й фемінність (С.Бем). «Жіночий досвід» та фемінні гендерні ролі, диспозиції, самопрезентації. . Соціальні інституції у формуванні гендерних стереотипів. Традиційна «ідеологія мужності» й чоловічі гендерні очікування, патріархальні рольові норми домінування «Принцип Адама» Дж. Мані.. Емоційно-когнітивний дисонанс, статево-ролева «втраченість» на шляху соціального розвитку маскулінності. «Подолання жіночості», Едипів комплекс З.Фрейда. Психо-біологічні й соціокультурні детермінанти гендерних розрізень та диспропорцій. Динаміка розвитку гендерних медіа-презентацій. Жіноча культура (Г.Зіммель). Родина й гендер (Т.Парсонс). Нуклеарна родина й сучасні типи шлюбів (Е.Тоффлер, Т.Парсонс). Рекрутування гендерних ідентичностей. Гендер та сексуальність. Розподіл жіночої й чоловічої сексуальності (Р. Столлер). Гендер, влада й соціальні зміни. Гендер і розподіл праці(К.Уест, Д.Зіммерман) Гендерне конструювання (Д.Лорбел, С. Фарнелл). Трансформація інтимності (Е.Гідденс).Гомосоціальність та гомосексуальність.	
	8. Постмодернізм і влада ідентичності	8
	Теорія —влади ідентичності М.Кастельса. Комунікація, політика й інформаційне суспільство Ф.Уебстера, . Медіа та симуляція реальності. Симулякр і гіперреальність у філософії Ж.Бодрійяра. Постмодерні медіа- стратегії політики ідентичності. Американська ідентичність і тероризм С. Хантінгтона. Ідентичність і комеморативні політики Р.Брубейкера. Проти ідентичності Ф.Фукуями.	
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	60
ДРН 2	1. Обговорення праці Е.Еріксона « Ідентичність: юнацтво й криза».	10
ДРН 2	2. Обговорення праці Ю.Хабермаса « Громадянство й національна ідентичність».	10
ДРН 2	3. Обговорення фрагменту праці С.Хантінгтона « Хто ми?»	10
ДРН 2	4. Обговорення фрагменту роботи М.Кастельса «Інформаційна доба».	10
ДРН 2	5. Семінар на тему « Візуалізація ідентичності «Я» в сучасних мас-медіа та Інтернеті».	10
ДРН 2	6. Семінар на тему « Глобалізація й національна ідентифікація» Обговорення фрагментів роботи Ф.Фукуями «Ідентичність».	10
	ВСЬОГО :	120

5

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення

університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

5.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

5.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності студента за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури

лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів;
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять		виконання ККР під час диференційованого заліку за бажанням студента
	або індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком складовим, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час екзамену має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожної складової опису кваліфікаційного рівня НРК.

5.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерія використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти (подано нижче).

**Загальні критерії досягнення результатів навчання
для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК**

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
♦ концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння/навички		
♦ поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні	85-89

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
діяльності або навчання	неточності при реалізації однієї вимоги	
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; ◆ збір, інтерпретація та застосування даних; ◆ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово 	<p>Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. <p>Комунікаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції 	95-100
	<p>Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами</p>	90-94
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три</p>	85-89

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	<p>вимоги)</p> <p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)</p> <p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)</p> <p>Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)</p> <p>Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)</p> <p>Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)</p> <p>Рівень комунікації незадовільний</p>	<p></p> <p>80-84</p> <p>74-79</p> <p>70-73</p> <p>65-69</p> <p>60-64</p> <p><60</p>
<i>Відповідальність і автономія</i>		
<p>♦ управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами;</p> <p>♦ спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах;</p> <p>♦ формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти;</p> <p>♦ організація та керівництво професійним розвитком осіб та</p>	<p>Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на:</p> <p>1) управління комплексними проектами, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; <p>2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; <p>3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використання професійно-орієнтованих навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; 	<p>95-100</p>

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
груп; ♦ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії	<ul style="list-style-type: none"> - володіння всіма видами навчальної діяльності; 4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає: <ul style="list-style-type: none"> - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації 	
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

6 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання.

Дистанційна платформа MOODLE

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна

1. Андрущенко В. П., Губерський Л. В., Михальченко М. І. Соціальна філософія. Історія, теорія, методологія : Підручн. для вищ. навч. закл. / В. П. Андрущенко, Л. В. Губерський, М. І. Михальченко. — Вид. 4-те, випр. та доп. — К. : Юрінком Інтер, 2016. — 552 с.
2. Баумейстер А. Вступ до філософських студій, або Інтелектуальні подорожі до країни філософії : науковий посібник, - Київ: Мала академія Наук України, 2017. — 238 с.
3. Філософія: підручник / ред. Л. В. Губерський. вид. 2-ге, перероб. і доп. Харків: Фоліо, 2018. 621 с.
4. Петрушенко В.Л. Філософія. Вступ до курсу. Історія світової та української філософії. Фундаментальні проблеми сучасної філософії. – Л.: Львівська політехніка, 2019. – 596 с.

5. Васютинський В. О. Психологічна правда про індивідуалізм і колективізм: монографія / В. О. Васютинський ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. - К.: Міленіум, 2016. - 138 с.
6. Губеладзе І. Г. Сільська молодь у місті: пошук ідентичності : монографія / І. Г. Губеладзе. - К. : Міленіум, 2016. - 236 с.
7. Демчук Р. В. Українська ідентичність у модусі міфологем : монографія / Р. В. Демчук. -- Київ : Стародавній світ, 2014. -- 236 с.
8. Ідентичність громадян України в нових умовах: стан, тенденції, регіональні особливості [Електронний ресурс]. -- Режим доступу: www.razumkov.org.ua/upload/Identi-2016.pdf. -- 104 с.
9. Тарасова Н.Ю. Ідентичність у світі множинності, варіативності, суперечливості. - Грані. – Дніпропетровськ, 2005. - № 4 (42), липень-серпень. – с.67-73.
10. Тарасова Н.Ю. Соціокультурне ідентифікування суспільства : проблеми технократичної моделі .- Грані.- Грані:Дніпропетровськ, №1(57),січень-лютий 2008.- с.65-69
11. Тарасова Н.Ю. Соціокультурна ідентифікація пост сучасного суспільства . Культурологічний проект. - Філософія і соціологія в контексті сучасної культури. Збірка наукових праць. - Дніпропетровськ, ДНУ, 2008.- с.343-351.
12. Тарасова Н.Ю. Идентичность как экзистенциальная определённость присутствующего —я||- Гілея. Науковий вісник.Випуск № 67 (№12),- Київ, 2012.- с.287-293

Додаткова література

1. Бичко О. В. Профілі української ідентичності. Соціально-психологічний аналіз : Монографія / О. В. Бичко. - К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2007. - 281 с.
2. Гнатенко П.И., Павленко В.Н. Идентичность: философский и психологический анализ. К.: 1999. 466 с.
3. Гнатюк О. Прощання з імперією: Українські дискусії про ідентичність: автор. пер. з пол. / О. Гнатюк. Київ : Критика, 2005. -- 528 с.
4. Нагорна Л. Регіональна ідентичність: український контекст / Л. Нагорна. - К. : ІПіЕНД імені І. Ф. Кураса НАН України, 2008. - 405 с.
5. Розумний М. М. Виклики національного самовизначення : монографія / М. М. Розумний. - К. : НІСД, 2016. - 196 с.
6. Рябчук М. Ю. Дихотомія української національної ідентичності: історичні причини та політичні наслідки : автореф. дис. канд. політ. наук : 23.00.05 / М. Ю. Рябчук; НАН України, Ін-т політ. і етнонац. дос- лідж.ім. І. Ф. Кураса. -- Київ, 2015. -- 18 с.
7. Степико М. Т Українська ідентичність: феномен і засади формування : монографія / М. Т Степико. - К. : НІСД, 2011. - 336 с.
8. Андерсон Б. Воображаемые сообщества. Размышления об истоках и распространении национализма [Текст] / Б.Андерсон.- М.:Канон-пресс, 2001. - 288 с.

9. Белинская Е. П., Стефаненко Т. Г. Этническая идентичность: понятие, формирование, модели измерений // Этническая психология. Хрестоматия. – СПб.: Речь, 2003. – С. 175-181
10. Донцова А.И., Стефаненко Т.Г., Уталиева Ж.Т. Язык как фактор этнической идентичности// Вопросы психологии, -1997-№4.- С.75-86.
11. Євтух В. Б. Структурування ідентичностей у пограничному просторі Карпатського регіону : монографія / В. Б. Євтух, Б. Г. Гвоздецька. -- Київ, 2015. -- 158 с.
12. Забужко О.Україна: підпілля Європи. Рапорт про стан культури і НУО в Україні. Люблін: Epistem, 2012.с. 131-135.
13. Загрязкина Т.Ю. . Французская национальная идентичность: миф или реальность? Вестн. Моск. ун-та. Сер. 19. Лингвистика и межкультурная коммуникация. 2011. № 1. С. 39-54.
14. Касториadis К. Воображаемое установление общества. Пер с фр./Пер Г. Волковой, С. Офертаса. Москва: "Гнозис", Издательство "Логос", 2003,480 с.
15. Коростелина К. В. Психология социальной идентичности. Автореф. дис. д-ра психол.наук. : 19.00.05 / К. В. Коростелина. - К., 2003. - 30 с. 16. Роджер Брубейкер. Этничность без групп [Текст] / Роджер Брубейкер. - М.: Издательский дом Высшей школы экономики, 2012.- 408 с.
17. Самошкина И. С. Территориальная идентичность как социально-психологический феномен : автореф. дис. ... канд. психол. наук / И. С. Самошкина. - М. : Моек. гос. университет, 2008. - 29 с.
18. Титаренко Т М. Життєвий світ особистості: у межах і за межами буденності / Т М. Титаренко. - К. : Либідь, 2003. - 376 с.
19. Хабермас Ю. Гражданство и национальная идентичность \\ Хабермас Ю. Демократия. Разум. Нравственность. Московские лекции и интервью, М.:Академия. 1995.
20. Хальбвакс М. Социальные рамки памяти / Пер. с фр. и вступ. статья С.Н. Зенкина. М.: Новое издательство, 2007. — 348 с.
21. Хантингтон С. Кто мы? Вызовы американской национальной идентичности. – М.: «Изд-во АСТ»: «Транзиткнига», 2004. – С. 15-68.
22. Миронов Д.Д., Ляпкина Т.Ф. Подходы к определению культурной идентичности // Культура и цивилизация. 2015. № 6. С. 109-123.
23. Крылова С.В. Основания национально-культурной идентичности: взгляды французских исследователей // Ценности и смыслы. 2017. № 1 (47). С. 38–50.
24. Крылова С.В. О культурной идентичности Франции в национальной системе электронных коммуникаций // Цивилизация знаний: труды 16-й Международной научной конференции, г. Москва, 24–25 апреля 2015. М. : РосНОУ, 2015. С. 178–181.
25. Филиппова Е.И. История и память в эпоху господства идентичностей. (Интервью с действительным членом Французской Академии Пьером Нора) // Экономическое обозрение. 2011.№ 4. С. 75–84.
26. Френсіс Фукуяма. .Проти політики ідентичності. 2019. www.ji-magazine.lviv.ua

27. Щербата В. Г. Ієрархія територіальних ідентичностей сучасної молоді / В. Г. Щербата // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Психологічні науки. 2015. Вип. 128. С. 298-301.

Навчальне видання

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Соціокультурна ідентичність» для бакалаврів спеціальності 033 «Філософія»

Розробник: Тарасова Н.Ю.

В авторській редакції

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19